

"SLUŠOVICKÁ MAFIE" V AKCI

Jestliže předěly text sloužil k "jakési zvrubné" orientaci v "případu Slušovice", či k vymezení místa, které tato "mafie" v naší společnosti dřív zaujímal, většina následujících řádek se už bude zabývat konkrétními údaji. Těmi, jež veřejnost zajímají nejvíce a čeho měly být v letech 1990 až 1992 plné noviny. Jde totiž o "podivnou" hospodářskou aktivitu slušovického družstva. Což samo o sobě je problematika velmi složitá, protože vedení JZD AK (od roku 1990 DAK) tady

postupovalo nanejšť obzřetně a snažilo se za vším pečlivě zametat stopy. Takže důkazy moc neexistuje. Navíc, některé z nich "kdosi" ukradl nebo je zničil požár v slušovickém "archivu" před polovinou ledna 1995. Co pak zůstalo, ztratilo z větší části cenu, protože případná trestní odpovědnost byla promlčena nebo amnestována. Přinejmenším ale následující řádky "zhodnocují" morální profil docenta ing. Františka Čuby, CSc., a spol..

(Pokračování z minulého čísla)

(Budíž však tady opět řečeno zřetelně a jasně: Od samého vzniku v roce 1962 byl Agrokombinát Slušovice díky vlivu ÚV KSC koncipován coby výjimka. S předpokladem, že pozvolně vybudování a zajištění obrovské ekonomické moci se v budoucnu promítne ve vnitropolitických sférách, pochopitelně s širokým mezinárodním dopadem. A to hlavně pro případ, dojde-li u nás k zániku komunistického systému. Takto stanovený cíl ovšem vyžadoval nejen benevolenci a přímou podporu vládnoucího centra. Při specifickém stavu našeho zákonodárství, umocněného navíc po roce 1968 tzv. reálným socialismem, by totiž pouze tohle nestačilo. Proto se v mnoha případech logicky vlnila nezákonná cesta. Nedodržování jakýchkoliv právních norem se tak stalo pro družstvo samozřejmostí, často nevyhnutelnou. JZD AK Slušovice vedlo za 28 let své existence na 37.000 právních sporů, většinou vítězných. Ostatně, k těmto účelům mělo k dispozici dokonale právníkovu agentu. Advokáty, o nichž se vědělo, že jsou perfektní specialisty, kteří dovedou balancovat na pokraji legality a kriminálních činů. Vážnější pře, jež přesahovaly možnosti agrokombinátu, pak likvidovali sami nejvyšší představitelé strany. Jako například prestižní spor s ústředním výborem Svazarmu v letech 1974 až 1975, který ve prospěch družstva ovlivnil přímo Lubomír Štrougal.

Část II.

Podíváme se však raději na některé praktiky Slušovic či případy porušování platných předpisů v šedesátých eventuelně sedmdesátých a osmdesátých letech: Lze říci, že mnohde z toho přetrvalo až do nedávna, v podstatě do roku 1990...

Tak třeba, přestože JZD nikdy po celou dobu své existence nepěsto-

valo brambory a tudíž je prakticky nemělo ve výrobním programu, založilo už v roce 1963 tzv. "Loupárnu brambor". Proč? Její vedoucí to kdysi studentům - brigádníkům vysvětlil jasně: "Za velkoobchodní cenu skupujeme brambory v Čechách a na Moravě, tu loupáme a přímo do sítě je prodáváme za ceny maloobchodní. Navíc nadto splníme plán v sadbě brambor." Stejně ovšem od samého začátku podnikalo družstvo např. s mlékem, které skupovalo, podobně jako ony brambory, a vyváželo je do zahraničí.

(Ministr zahraničního obchodu Andrej Barčák ve své odpovědi na v minulých částech už zmíněnou interpelaci poslance FS Kováře z jara 1990 uvedl, že jen v roce 1989 Slušovičtí vyvezli celkem 3320 tun sušeného mléka. Při ceně 20 DEM za jeden kilogram, jak se tehdy platilo v Západním Německu, činil obrát 66.400.000 marek. A zisk v devíťkách? Kde byl vykázan, když DAK Slušovice se už v následujícím roce ocitl hluboko v minusu? Ostatně, když už jsme u těch zisků, tak JZD od počátku už do let 1990 až 1991 většinu peněz vydělávalo z "přidružené výroby", která tehdy obnášela plných 90 procent. Na rozdíl od předpisů, jež dovolovaly podstatně méně: Díky tomu například agrokombinát ihned po svém založení získával základní kapitál "podivným" vývozem zboží do SSSR. Třeba elektrocentrále či vysokého množství obytných buněk, tzv. Tjumeňů... A ještě jedna zajímavost: Připojením JZD Halenkovice a Spytihněv - obě na Hané, asi 50 km od Slušovic, družstvo dostatečně posílilo obilnářskou základnu. Nemuselo se tudíž o tuto zemědělskou produkci téměř starat a věnovalo se spíš úplně jiné orientaci. Nikoliv výrobní, ale výhradně "ekonomicko-politické"...)

PŘEDPISY BRÁLI JAKO CÍR PAPÍRU

Nikde na světě neexistuje stát, kde si člověk, instituce nebo podnik mohou dělat, co chtějí. Oficiál-

ně tomu tak bylo i v Československu. Také zde údajně platily zákony, předpisy, zákazy, nařízení... Ale ne pro všechny. Mezi ony vyvolené s "předem zaručenou beztréstností" a naopak neomezenými možnostmi patřilo, jak už jsme několikrát zdůraznili, i JZD AK Slušovice. Bylo by v této souvislosti zajímavé, kdyby mohly promluvit spisy bývalé XI. správy SÚB (ekonomická rozvědka) označené pro Slušovice příhodnými názvy PODNIKATEL A ZEMĚDĚLEC. Anebo ti, kteří je tehdy naplňovali údaji. Třeba bychom se dozvěděli, kdo těsně po nástupu Jakeše do funkce generálního tajemníka ÚV KSC zakázal vyšetřovat a dokumenty nařídil uložit do archivu. Přesto však nějaké zprávy zůstaly...

Například z roku 1989, kdy Slušovičtí pod vedením Josefa Čuby (bratru soudruha předsedy) vybírali a nakupovali plemenný materiál v Kanadě. A to v podstatě způsobem téměř ideálním. Nepozvali totiž k akci žádného zástupce kompetentních institucí, přestože podle směrnic měli. Takže při vyšetřování zřetelně stávkou oněch jalovců bylo Státní veterinární správou zjištěno, že jsou pozitivní na leukozu. Jinak řečeno, při plemenitbě by mohlo dojít k velkoplošnému rozšíření nákazy, která se běžně přenáší i na člověka.

V témže roce také pracovníci JZD AK Slušovice odkoupili od zoologické zahrady Dvůr Králové stádo antilop typu NIALA. Uvedená zvířata ovšem měla jednu zvláštnost: byla pozitivní na TBC (vir BOVINI) a proto určena k likvidaci. Vedení družstva ale usoudilo, že je jich škoda, koupilo stádo a nasadilo je do svých lesních revírů.

(Ať si zahraniční turisté za "tvrdé valuty" ve prospěch Slušovic zastřílejí... A jelikož se antilopy "pořídily" zdarma, devizové prostředky na to dal stát, odstřelil se zúčastňovali i vysocí domácí státní a straníci představitelé. Třeba Štrougal, Indra... Inu, nějak se jim musel docent ing. František Čuba, CSc., revanšovat.)

O něco později, v roce 1986, se jednalo znovu o Kanadu. Tentokrát šlo o dovoz zygotů v množství 20.000 kusů, získaných opět z leukozních krav. Protože zygoty se používají k umělému oplodnění krav, a leukoza je přenosná i na člověka, hrozilo rozšíření této nemoci po celé zemi. (Po kolikáté už. Zatím co případ, to skoro vždy nebezpečí epidemie... A Bez jakýchkoliv trestních následků.)

A zase Kanada, pro změnu ale rok 1988. Slušovičtí se tam rozhodli nakoupit býky, kteří měli být poté v ČSSR zařazeni do plemenitby. Jenomže u nich nebyla zaručena kvalita semena a průměrná cena jednoho býka činila maximálně 16.500 západoněmeckých marek. Družstvo však prostřednictvím Státních plemenářských podniků Praha býky odkoupilo za cenu 48.000 marek za kus. Zajímavý obchod, že? Až na malý háček. Slušovice se totiž jaksi zapoměly s Plemenářskými zvodry vypořádat, čímž poškodily citelně státní na devizových prostředcích. Pochopitelně zase beztréstně.

(S citováním záslouhou se "svezl" také jeden hřebec, za kterého agrokombinát zaplatil 130.000 západoněmeckých marek. "Bohužel", až tady se zjistilo, že nemá žádné základní dokumenty, zejména zdravotní atestaci, doklad o původu atd. Kupodivu, ani tohle nikomu nevadilo... Ostatně, koni se dočká i další případ. V témže roce výběrová komise zakázala používat k plemenitbě hřebce Beleka a Maya, kteří patřili JZD AK Slušovice. Přesto oba hřebce docent ing. František Čuba, CSc., klidně "půjčoval ke speciálnímu využití": za úplatu 50.000 Kčs za kus, což značně převyšovalo průměr...)

K "podnikatelské" činnosti tohoto povedeného družstva na úseku živočišné výroby ještě dvě typické ukázky. V letech 1984 - 1985 prováděli výkup jatečného dobytka na okrese

Klatovy za účelem dokmání. Ve skutečnosti jej však okamžitě exportovali do Západního Německa firmě MAROX, která dobytek prodávala obratem do Itálie. Že z toho Slušovice měly velký zisk a státní pokladna obrovské ztráty, je nasnadě.

(Z trošku „jiného soudku“ pochází pak podvod z roku 1984. JZD tehdy ustájiho o sto kusů dojníc víc, než ohlásilo na Okresní zemědělskou správu v Gottwaldově. Tam si vylepšovalo faktickou dojvost na jednu krávu a propaganda mohla oficiálně tvrdit: Podívejte, jak jsou Slušovičtí výborní!)

PORUŠOVÁNÍ ZÁKONŮ DOVOLENO

Čím víc JZD AK Slušovice sílilo, tím přibývalo možností. Což je v celku logické. Těžko se u ale chápe, že vedení družstva, aby dosáhlo svých „strategických cílů“, stále častěji používalo nelegálních prostředků. Prostě, uchylovalo se k porušování všeho, co se dalo.

a zbytek, tj. 24 tisíce tun, přímo JZD AK Slušovice. Mlýny a pekáreny pšenici prodaly za 290 Kčs (oproti 260 korunám) za metrák, údajně proto, aby si vylepšily situaci. A Slušovice tuto rotovou pšenici obohatily o minerálie a obratem ji prodaly za 360 až 380 korun za metrák. Zisk si každý jistě spočítá sám.

(Jen pro zajímavost: V té době měl agrokombinát v hodné podnikcích svá tzv. detašovaná, ovšem jistým způsobem utajená pracoviště. A k nim patřilo právě ono generální ředitelství.)

Po zjištění schodku v centrálním fondu krmiv a skutečnosti, že Slušovice pšenici neoprávněně a hlavně předraženě prodaly, začaly za sekretariátu Indry, Jakeše a Státní plánovací komise docházet do rukou vedoucího kontrolního odboru ministerstva zemědělství a výživy intervence. Bylo totiž rozhodnuto, aby JZD AK Slušovice vrátilo poškozený zisk a družstvem neoprávněný zisk a zaplatilo 6.000.000 Kčs pokuty.

čení plevlů). Okresní hygienik však tento provoz k uvedeným účelům nepovolil. Přesto byla výstavba objektu, a to bez příslušného stavebního povolení, uskutečněna. To družstvo získalo až v roce 1989, vlastně teprve při zahájení produkce limonád jako náhradního programu. Čili podvod. Daleko větší ale začíná okamžitě poté. V tomto provozu se totiž zpracovával cukr v množství deset tun denně. V uvedené době se jednalo o bilancovanou surovinu, na kterou JZD AK Slušovice (a následně i DAK) dostalo výjмку na omezené množství. Což pochopitelně nestačilo jejich ambicím, proto jednoduše nakupovali cukr volně přímo v cukrovarech Jiho-moravského kraje. Takže ještě v prvním čtvrtletí 1990 se tady při výrobě zpracovával cukr v maloobchodním balení.

(Co je na tom zajímavého? Do 9. července 1990, kdy došlo k úpravě maloobchodních cen, stál kilogram cukru 7,30 Kčs, ve velkoobchodě 8,09 korun. Zkusme tedy počítat:

waldov. Prostě, zřizovatel a provozovatel, čili JZD, opoměl jaksi na čistírnu, což byla pro ně zřejmě nejen drahá, ale i zbytečná investice. Takže nečistoty a kalý z moštárny se vypouštěly přímo do říčky Děvčince, kde došlo opakovaně k úhynu ryb.

(Podobným způsobem ovšem agrokombinát postupoval také v mnoha jiných případech. Třeba v roce 1981 zahájil výstavbu vlastní dostihové dráhy na pozemku, který nebyl vyjmutý ze zemědělského půdního fondu...)

CO BYLO AMNESTOVÁNO

Dne 8. března 1990 byla na Správu vyšetřování VB ministerstva vnitra ČR doručena žádost tehdejšího Českého výboru lidové kontroly (VLK) o posouzení materiálů, které se týkaly podezření z trestné činnosti JZD AK Slušovice. Jako stížnost je 18. února 1990 předal ministryni VLK ČR ing. Jiřice Zečkové mluvčí Občanského fóra ze Slušovic. Protože však neobsahovaly žádné konkrétní údaje, jež by trestnou činnost potvrdily, nařídil vyšetřovatel provedení kontrolní akce, kterou uskutečnil VLK ČR. Její výsledky pak zpracoval 11. května 1990 ve zvláštní zprávě. Souběžně s tím realizovala Okresní finanční zpráva Zlín (dříve Gottwaldov) na základě příkazu svého ředitele pod čj. OFS 1126/90-ZD finanční kontrolu, jejímž předmětem bylo ověření správnosti nárokování, čerpání a použití prostředků státního rozpočtu a státních fondů v JZD DAK Slušovice za rok 1989.

O co šlo? V podstatě o další porušování platných směrnic, předpisů, nařízení a zákonů. Jenomže, tady už se jednalo o dost velký rozsah. A hned o několik sfér v působnosti slušovického družstva. Zaměřme se teď v daných souvislostech na jednu z nich: Na čerpání příplatků k nákupním cenám a prémii, které upravoval Ceník nákupních a zemědělských výrobků NC/18/1/9 a Zásady pro čerpání diferenciálních příplatků I. a II. čerpání příplatků k nákupním cenám a prémii uveřejněným ve finančním zpravodaji č. 8/1988 pod čj. 191/22/978 ze dne 2. listopadu 1988.

Kontrolní skupiny prověřily namátkovým způsobem čerpání příplatků k nákupním cenám a prémii za rok 1989. Bylo zjištěno, že JZD DAK Slušovice v rozporu s usta-

...JEŠTĚ PÁR HAVLOVEJCH AMNESTIÍ A MŮŽEME DOKONČIT EKONOMICKOU REFORMU PODLE NAŠEHO SCÉNÁŘE!

Což dosvědčí pár následujících případů. Zatím ještě ne těch nejzávažnějších.

Ke konci roku 1987 zjistila kontrola, že v centrálním fondu krmiv existuje schodek ve výši přibližně 26.000 tun. Odpovědnost za uvedený rozdíl nesl generální ředitel Mlýnů a pekáren, který předispomoval rotovou pšenici ve výši dva tisíce tun zemědělským družstvům

(Po velkých tahanicích nakonec Čuba na ministerstvo zemědělství vrátil směšnou částku 9 milionů korun, aby, až afera utichne, vše údajně dostal v tichosti zpět...)

Někdy v roce 1988 zakoupili Slušovičtí objekt v Těšnově s tím, že po celkové adaptaci bude využit na výrobu herbicidů (přípravek k ni-

kyby denně nakupovali za maloobchodní cenu jen polovičku, tj. 5 tun, mají zisk jen z rozdílu cen 560 korun, za půl roku 481.800 Kčs, za rok skoro milion...)

V roce 1986 byla ve Slušovicích postavena nová moštárna a uvedena do provozu bez souhlasu vodohospodářského orgánu ONV Gott-

novině citovaného ceníku inkasovalo k syrovému kravskému mléku neoprávněně příplatky k nákupním cenám i v letním období, tj. od 1. května do 31. října. Celkem za 4 milióny 194 tisíc 370 litrů, v souhrně vyšší 1.258.310 korun 80 haléřů.

(Podle zmíněného ceníku však příplatky náležely pouze za dodávky mléka v zimním období - tedy vědomý podvod...)

V rozporu platnými předpisy čerpalo družstvo příplatky také k nákupním cenám za množství zeleniny převedené do vlastního maloobchodního zařízení. A to nikoliv procentní sazbou ze základu vyjádřeného ve stálých zúčtovacích cenách, nýbrž v plné hodnotě stálých zúčtovacích cen. Takže díky této machinaci Slušovičtí neoprávněně čerpali další příplatky k nákupním cenám, a to celkem ve výši 60 tisíc 894 korun.

Pokračujeme však dále. Agrokombinát totiž neměl pouze mléko a zeleninu, ale také například padaná jablka. Tady čerpal úmyslně neoprávněně příplatky k nákupním cenám ve výši 20 procent i za padaná jablka převezená do vlastního zařízení k tržní úpravě, opracování nebo zpracování. Podle stanovených pravidel tvořily základ pro čerpání příplatků běžné ceny výroby a dodávek nákupním organizacím a ostatním odběratelům. U zemědělských výrobků určených do vlastních zařízení ke zmíněné už tržní úpravě, opracování resp. zpracování, byla základem pro čerpání příplatků hodnota převodu vyjádřená ve stálých zúčtovacích cenách. Čili Slušovice neoprávněně získaly příplatky ve výši 5278 Kčs.

A jsme u masa. JZD DAK v rozporu s podmínkami pro čerpání prémie za dodávky jatečných býků a volů o vyšší hmotnosti čerpalo v roce 1989 prémie za dodávku devíti kusů jatečných býků v jakostní třídě T v celkové částce 20 tisíc 466 korun 60 haléřů (viz Přejimací list nákupu napevno v maso od Jihomoravského průmyslu masného, závod 03 Zlín-Prstné č. 3266). Prémie však podle podmínek pro jejich poskytování náležely pouze v maso napevno ke třídě první.

Dále byl zjištěn rozdíl mezi výší prémie vyplývajících z údajů prvotní evidence (Přejimací listy nákupu napevno v maso) a výší nároku, kterou uplatňovalo slušovičské

družstvo ve výkazech Fin 6 - 12 za měsíc duben a květen 1989. Podle citovaných přejimacích listů (č. 3266, 651, 602, 93214, 9315) činil nárok na prémie 362.329 Kčs 90 haléřů, JZD DAK však ve výkazech Fin 6 - 12 na řádku 76 požadovalo a následně obdrželo prémie ve výši 371 tisíc 918 korun 10 haléřů. Čili neoprávněně získalo 9588 Kčs 20 haléřů. V měsíci

PROČ SE PAN ČUBA SMÁL Vím už tedy, že JZD DAK Slušovice neoprávněně čerpalo příplatky k nákupním cenám a prémie v celkové výši 1.367.318 Kčs. A to všechno za jediný rok. Uvedené zjištění však ještě musíme doplnit konstatováním, že takto protiprávně získané finance se promítly i do čerpání diferenciálních příplatků. Pochopitelně v témže ob-

Podle ustanovení článku 7 odstavce 6 se zvýšené náklady oproti schválenému rozpočtu nehradily.

Zmíněná kontrolní skupina Okresní finanční správy Zlín ovšem zjistila, že u akce rekultivace luk a pastvin čerpalo JZD DAK Slušovice neoprávněně dotaci na zvýšené náklady oproti schválenému rozpočtu. U specifikace č. 1-osoivo-travsměs činil rozdíl mezi rozpočtovými a skutečnými náklady 31.840 Kčs u specifikace č. 2-hnojiva vápenná pak 28.232 korun a u specifikace č. 3-hnojiva NPK 9118 Kčs. Celkové překročení rozpočtových nákladů dosáhlo tedy hranice 69 tisíc 790 korun, stanovené dotace měly být padesátiprocentní, takže slušovičské družstvo neoprávněně čerpalo dotace ve výši 34.895 Kčs.

U akce rekultivace "ostatní" zemědělské půdy JZD DAK Slušovice čerpalo dotaci neoprávněně na zvýšené náklady oproti schválenému plánu takto: Schválený rozpočet obnášel 1.231.568 Kčs, skutečné náklady 1.516.616, příslib dotace ve výši 45 procent obnášel 554.205, skutečné čerpání dotace 682.477, rozdíl v částce 128.272 Kčs tedy shráblo družstvo.

(Celková výše neoprávněně získaných dotací ze státního fondu pro zúrodnění půdy dělala 163 tisíce 167 korun. Za jediný rok. A pouze ve dvou prošetřovaných případech. Jenomže, kolik dalších případů kontrolováno nebylo a hlavně: jak dlouho už Slušovice tenhle systém podvodů realizovaly?)

Správa vyšetřování VB ČR /ČVS-4/20-1990 vydala dne 23. května 1991 usnesení, z něhož vyplývá, že JZD DAK Slušovice se dopustilo trestného činu porušení závazných pravidel hospodářského styku podle 127 odst. 1 tr. zákona spočívajícího v tom, že v roce 1989 v úmyslu získat neoprávněně výhody, v rozporu s příslušnými právními předpisy a směrnicemi, neoprávněně čerpalo:

a/ příplatky k nákupním cenám syrového kravského mléka, zeleniny, padaných jablek a prémie za dodávky jatečných býků a volů v částce 1.367.318 Kčs

b/ diferenciální příplatky I. v důsledku neoprávněného čerpání příplatků k nákupním cenám a prémie ve výši 150.404 Kčs

c/ dotace ze státního fondu pro zúrodnění ve výši 163.167 Kčs, čímž JZD DAK Slušovice získalo neoprávněně finanční výhody v celkové výši 1.680.889 Kčs.

Ale pánové, byl bych blázen, kdybych nepodváděl. Státní orgány tehdejší ČSSR to přece díky mým známostem s těmi "nejvyššími" velkorose tolerovaly, ba dokonce kryly... A dnes? No přece "noví" či staronoví "přátelé se opět" postarali o mou beztrestnost... Tak o co Vám, probaha, jde?

květnupakobdobnýmzpůsobemdošlo protiprávně na jatečných býcích 150 korun 50 haléřů. Jenom v uvedených případech okradly celkem Slušovice Jihomoravský průmysl masný (tedy stát) na prémiech 30.214 Kčs 30 haléřů.

(Mějme ovšem na paměti, že zde uvádíme jen to, na co upozornilo slušovičské občanské fórum, a co prokázaly namátkovou kontrolou orgány činné ve vyšetřování. Přesto však: kolik to asi dělalo celkem za rok, dva, deset... Možná dalších hezkých pár desítek miliónů...)

dobí. Totiž: družstvo nárokovalo ve výkazu Fin 5 - 12 příjem v částce 15 miliónů 659 tisíc 289 korun, ačkoliv podle platných zásad mohlo vykázat pouze 15.508.885 Kčs. Obohatilo se tedy o dalších 150.404 Kčs.

Jenomže, Slušovice se neštitily okrádat pokladnu ČSR také jinak. Například v dotacích ze státního fondu pro zúrodnění půdy. Jejich čerpání bylo v letech 1988 až 1989 upraveno Směrnicí ministerstva zemědělství a výživy ČSR č. 1213/86-222 ze dne 1. října 1986 uveřejněné ve věstníku MZVZ ČSR č. 2/1987.

Z hlediska právního posouzení je možno toto jednáni kvalifikovat jako trestné činy porušování závazných pravidel hospodářského styku podle 127 odst. 1 tr. zákona. Za neoprávněné výhody jsou považovány takové výhody, které by organizace při zachování hospodářské kázně nezískala. Předmětná jednáni se vztahují dobou spáchání na období let 1988 a 1989.

Vzhledem ke skutečnosti, že na trestný čin porušování závazných pravidel hospodářského styku podle 127 odst. 1 trestního zákona se vztahuje amnestie prezidenta republiky z 1. ledna 1990, nezbylo než vše podle 159 odstavce 2 trestního řádu s přihlédnutím o nepřipustnosti trestního stíhání podle 11 odst. 1, písm. a/ řádu odložit.

(Tolik úřední řeč vyšetřovatele VB. K tomu zbyvá jen dodat: Kdyby poslanci Federálního shromáždění neodhlasovali na jaře 1990 zrušení několika ustanovení trestního zákona, neklesly by podvočky Slušovice do nižší trestní sazby a tudíž by se na ně nevztahovala amnestie prezidenta. Potom by možná pan Čuba byl odsouzen. Takhle se směje. Po kolikáté už? A proč to vlastně poslanci odhlasovali? A nejen ti komunističtí!)

ÚSMĚV PRO "ČTYŘI KOLA"

Výše citovaná prověrka Výboru lidové kontroly ČR, která v JZD DAK Slušovice probíhala na jaře 1990, se v další části zabývala kontrolou oprávněnosti nákupů služebních motorových vozidel. Zpráva vypracovaná orgány VLK dne 11. května 1990 k tomu konstatuje, že družstvo porušovalo platné směrnice a předpisy i tady. V letech 1988 až 1989 totiž patil pro družstevní organizace zákaz nákupu ojetých osobních automobilů od občanů, který postupně rozvedly formou opatření všechna tři ministerstva řešení a posléze k němu vydalo sdělení i české ministerstvo zemědělství a výživy.

Z usnesení federální vlády a návazných předpisů tedy vyplývá, že v období let 1988 a 1989

a/ socialistické organizace včetně družstev měly zákaz nákupu nových osobních automobilů s cenou vyšší než 120.000 Kčs a obsahem více než 1600 cm

b/ socialistické organizace a družstva nesměly nakupovat ojeté osobní automobily, jejichž posledním majitelem byla soukromá osoba.

Jenomže, tohle jaksi neplatilo pro JZD DAK Slušovice. Předseda docent ing. František Čuba, CSC., a lidé kolem něj rádi jezdili v rych-

lých drahých západních autech a ta se pochopitelně velmi často obměňovala (přece čím modernější vůz, tím vážnější uživatel, ne?). Ale už ne za jejich peníze. Takže směrnice nesměrně, auta přibývala. Nová i ojetá. V prvním případě BMW 735 (faktura č. 100.496 v hodnotě 656.192 Kčs) a BMW 535 (č. 100.497 v ceně 367.188 korun), obě zakoupená 4. července 1989.

V druhém případě prověrka prokázala v rozporu se zákazem nákupu ojetých motorových vozidel od soukromých osob nejméně 15 takových nákupů v průběhu jednoho roku. A často to nebyla jen lecká auta. Například v únoru 1989 Ford Sierra (GTH 21-00), v březnu téhož roku pak rovněž Ford Sierra (GTH 31-00) a Škoda Favorit (GTH 25-27), v dubnu Audi 80 (GTH 2-97), v srpnu Renault 9 (GTD 632-90), v listopadu Daewoo (GTH 59-80)... Celkem tedy dva Ford Sierry, tři Renault devítky, dva favority, po jednom Audi 80, Tatra 613, Daewoo, Škoda Rapid, VAZZ 2106, Volkswagen, Škoda 120 a Škoda 130.

V době konání prověrky pracovníci Výboru lidové kontroly ČR všechny zmíněné automobily dosud působily podle platných technických průkazů v JZD DAK Slušovice.

(Později, v následujícím roce, už však ne. Z opozičního "protiúčbovského" čtrnáctideníku NOVÉ SLUŠOVICE vydávaného tzv. zbytkem Slušovic se dovidáme, že nejméně dva automobily z oněch paměti skončily opět v soukromých rukou. Přesněji Ford Sierru se státní poznávací značkou GTH 32-97 v pořizovací hodnotě 227.000 Kčs, zůstatkové pak 188.166 korun, za pouhých 52.000 Kčs koupil JUDr. Jaroslav Bachánek, dříve šéf operativního řízení, poté jeden z hlavních akcionářů a představitelů EKOCHÉM, společnosti, která vznikla na troskách DAK a z jeho peněz... A druhý vůz, Renault 9 se státní poznávací značkou GTD 63-90 získal za pouhých 6.695 korun ing. Blahynka, dříve zaměstnanec Slušovic, v roce 1991 už generální ředitel výrobního družstva Beta Zlín. Skutečně za pakatel, protože pořizovací cena Renaulta obnášela 115.000 Kčs, zůstatková pak 82672 korun. S třetím vozem, Audi 80, v době výjímky článku v časopise NOVÉ SLUŠOVICE, jezdil, přijížděbně, Jan Hubík, který ještě roce 1990 býval v slušovickém agrokombinátu ředitelem centrálního dispečinku...)

Záležitost se zakázaným nákupem osobních automobilů v letech 1988 až 1989 hodnotila Správa vyšetřování VB ČR jako trestný čin porušování závazných pravidel hospodářského styku podle 127 odst. 1 tr. zákona spočívajícího v tom, že JZD DAK Slušovice v uvedeném období v úmyslu získat neoprávněné výhody, v rozporu s opatřením FMF č. 20/78 Sb., k realizaci usnesení vlády ČSSR č. 3/78 o souboru opatření ke z hospodárnější autoprovozu v oblasti služebních motorových vozidel, nakoupilo 2 nové a 15 ojetých osobních automobilů, čímž získalo neoprávněné výhody v hodnotě nejméně jeden milion 225 tisíc 380 korun.

(Bohužel, tak jako v předchozích případech, se i zde "uplatnila" amnestie prezidenta republiky z 1. ledna 1990.)

JAK SE ZÍSKÁVALY VÝHODY

Několikrát už citovaná prověrka Výboru lidové kontroly České republiky z jarních měsíců roku 1990, která spolu s Finanční správou Zlín prověřovala podezření z trestné činnosti JZD DAK Slušovice, měla pochopitelně širší dopad. Všimla si totiž také předstíhového povolání staveb a v této souvislosti i nerespektování platných směrnic vedením družstva. Správa vyšetřování VB ČR k tomu ve svém usnesení ze dne 23. května 1991 (ČSV: VV-4/20-1990) zhruba říká toto:

Bylo zjištěno, že JZD DAK Slušovice požádalo v roce 1987 o povolení předstíhového zahajování staveb, přičemž Česká plánovací komise odsouhlasila pouze šest akcí investičního charakteru... Rozpočtové náklady měly rozsah od jednoho a třicetivteřte miliónu do téměř devíti miliónů korun a všechny stavby tvořily součást tzv. jmenovitého seznamu investičních akcí potvrzených Krajskou zemědělskou správou Brno.

Kromě toho ovšem agrokombinát zahájil v listopadu 1987 dalších pět investičních akcí, a to v rozpočtových nákladech od tří a půl do desíti miliónů korun, v celkové hodnotě téměř 31 miliónů Kčs. Je pochopitelné, že nic z toho nebylo zařazeno ve schváleném jmenovitém seznamu staveb plánu investiční výstavby ani do hospodářského plánu JZD DAK Slušovice potvrzeného Okresní zemědělskou správou Gottwaldov.

Jenomže, to docent ing. František Čubovi, CSC., nestačilo. Z výkazu o financování investiční výstavby za rok 1988 a ze seznamu rozestavěných staveb v plánu investiční výstavby roku 1987 vyplynulo, že družstvo zahájilo v průběhu roku 1988 dalších 20 akcí nad rámec povoleného předstíhového zahajování staveb. Z toho u 13 z nich se v uvedeném roce postavilo pětá sedmdesát miliónů korun, u zbývajících sedmi činily rozpočtové náklady dohromady téměř pětáct miliónů. Přitom ukazatel státního plánu - limit rozpočtových nákladů nově zahajovaných staveb byl závazný i pro organizace zemědělsko-potravinářského komplexu.

Podle vyšetřovatele Správy VB ČR došlo také v tomto případě ke spáchání trestného činu porušování závazných pravidel hospodářského styku podle 123 odst. 1 tr. zákona spočívajícího v tom, že JZD DAK Slušovice v letech 1987 - 1988, v úmyslu získat neoprávněné výhody, v rozporu se zákonem o národohospodářském plánování č. 145/1970 Sb., realizovalo nad limit rozpočtových nákladů nově zahajovaných staveb stanovených rozpisem státního plánu 6 investičních akcí v roce 1987 a dalších 20 v roce 1988, čímž získalo neoprávněné výhody ve výši 139 miliónů korun. A stejně jako v předchozích dvou citovaných záležitostech, i tady zaručuje beztrestnost amnestie prezidenta republiky z 1. ledna 1990.

(Čtenář možná namítne: Je to amnestováno, tak proč o tom psát. Jenomže, spočítal si někdo, jaké výhody třeba získaly Slušovice, když dělaly, co jim nesměli? Stavěly bez trestné nepovolené staveb, a tím získávaly náskok před konkurencí v moderních provozech. Ne, tady nejde o oněch 139 miliónů korun, ty stejně šly z peněz družstva. Spíš o ten nezájemně získaný náskok. Ostatně, nejméně by bylo vědět, proč tak Čubovo vedení spěchalo se zahajování staveb. Věděli, co se stane 17. listopadu 1989 a co bude potom následovat? Měli už předem rozděleno, kdo co z "oněch" novostaveb bude "transformovat" do svého vlastnictví či z družstevního majetku do za "baku" uvořených soukromých firem?)

*(Pokračování příště)
Jiří F. PILOUS*